

Bij exotische stages
komen leerlingen
soms meer kennis
brengen dan halen

Stages over de grens

Een ervaring voor het leven

TEKST: MIRJAM KUGGELEIJN | FOTOGRAFIE: MARION KLERKEN EN STUDENTEN

Je hoeft niemand uit te leggen dat stage lopen in het buitenland goed is voor je ontwikkeling. De indrukken en ervaringen die je opdoet wanneer je in een vreemd land, ver weg van je vertrouwde huis en haard bent, vergeet je je hele leven nooit meer. Het verruimt je blikveld én het staat goed op je cv. Wie het in het buitenland redt, kan zich in Nederland zeker redden. Voor de groene sector is het ook vanuit arbeidsmarktperspectief gezien goed om internationale ervaringen op te doen. Maar in hoeverre speelt een buitenlandstage een rol bij het ontwikkelen van interculturele competenties? Dat is vanuit Kies Kleur in Groen gezien wel een interessante vraag.

“Het groene onderwijs is absoluut koploper als het gaat om stages in het buitenland voor mbo-studenten.” Hans Blankestijn, beleidsadviseur internationalisering bij de AOC Raad, heeft klinkende cijfers paraat: “Landelijk gezien gaat ongeveer één procent van de mbo-studenten stage lopen in het buitenland. In het groene mbo is dat zes procent. Wanneer we de bbl- en de niveau 1 en 2 -studenten buiten beschouwing laten is dat zelfs tien tot twaalf procent. Voor het hbo heb ik geen exacte cijfers, maar ook daar is het hoger. Dat komt natuurlijk vooral omdat de groene sector zo internationaal is georiënteerd. Nederland is exportland nummer twee in de wereld en tachtig procent van onze agrarische productie vindt zijn weg naar het buitenland. Maar, eerlijk is eerlijk, een deel van de studenten gaat op stage bij de geëmigreerde oom of tante.” >>

Mandy Eltink en Sabrina Flokstra
liepen stage in Ethiopië

Hans Blankestijn

Fred van Koot

Marlous Mens

Fred van Koot is bij Aequor al jarenlang betrokken bij het internationaliseringsbeleid van het kenniscentrum. Hij heeft dan ook goed zicht op de ontwikkelingen rondom buitenlandstages. “Vanuit Aequor zijn we vooral bezig om meer grip te krijgen op de kwaliteit van de buitenlandse stagebedrijven. Door middel van een grote opschoningsactie hebben we nu ruim een derde van de bedrijven overgehouden. Door samenwerking met kenniscentra of vergelijkbare instanties ter plaatse en de Stichting Uitwisseling, willen we meer zicht krijgen op de kwaliteit

van de stagebedrijven. Om de krachten te bundelen zijn we ook een platform gestart: Agritrainee. Hier brengen we alle nuttige informatie bij elkaar voor zowel leerlingen, stagecoördinatoren als stagebedrijven.”

Topsector

“Je kunt wel merken dat er vanuit het topsectorenbeleid veel aandacht is voor internationale competenties van studenten”, vertelt Fred. “Dan gaat het vooral om de landen waar we veel handel mee drijven: Duitsland, Engeland en Frankrijk. Het onderwijs speelt daar goed op in. Wellantcollege timmert stevig aan de weg en doet zaken met toonaangevende bedrijven in Europa. En Lentiz heeft een groot netwerk met schapenbedrijven in Engeland en Wales. De nieuwe economieën in de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) blijven voor wat betreft de stages -nog- buiten beeld. Het is behoorlijk ingewikkeld en soms ook risicovol om hier leerlingen naar toe te sturen. Daar beginnen scholen niet zo snel aan. Een andere ontwikkeling die we zien, is dat alle stages, dus ook die naar het buitenland, effectief moeten zijn. Nu de meeste opleidingen worden teruggebracht naar drie jaar, moet de stage ook echt iets toevoegen aan de beroepscompetenties. In landen als Turkije en het Oostblok, zie je vaak dat stages worden losgekoppeld van de productiedruk. Het is dan meer een soort scholing die de leerlingen krijgen, dan dat ze

echt actief zijn in de werkpraktijk. Echte werkstages, zoals wij die kennen, zijn daar (nog) niet. Ook bij ‘exotische’ stages, in landen die nog sterk in ontwikkeling zijn, wringt deze eis met de werkelijkheid. Leerlingen komen soms meer kennis brengen dan dat ze er halen. Wat niet wil zeggen dat dit soort stages nutteloos zijn, integendeel. Leerlingen leren hier weer heel andere dingen van, die nuttig kunnen zijn voor hun loopbaan.”

Multiculturele competenties

Maar hoe zit het met stages in de bekende immigratielanden? Dat zou immers goed zijn voor een ruimere blik van de groene studenten en de interculturele competenties binnen het groene onderwijs. Die stages zijn er wel, maar incidenteel. Bij Aequor zijn nu welgeteld vier Turkse, zeven Antilliaanse, vijf Surinaamse en nul Marokkaanse bedrijven gecertificeerd als stagebedrijf. Ook bij de Stichting Uitwisseling krijgen ze zelden een vraag voor uitwisseling met deze landen. Deze stichting bemiddelt uitwisseling van studenten in het groene mbo en hbo. In Marokko ontbreekt het zelfs aan een partner. Marlous Mens van de stichting: “We zien nu wel bij scholen (het Clusius College bijvoorbeeld) projecten ontstaan, die gericht zijn op Polen. Nederlandse niveau 2-leerlingen ervaren de groep Polen die hier werkt als een bedreiging voor hun banen. Door uitwisseling en groepsstages ontstaat er meer begrip over en weer.

‘Meer begrip voor Poolse arbeiders door groepsstages’

De vraag naar stages in landen als Turkije, Marokko, de Antillen en nu dus ook Polen, moet komen vanuit de scholen zelf. Kennelijk is er gewoon niet zo veel behoefte aan. Misschien dat dit wel verandert wanneer er meer allochtone leerlingen voor het mbo- of hbo-groen kiezen. Op dit moment is het voor scholen ook wel lastig te organiseren, met het oog op vergunningen en dergelijke. En als ook de behoefte er bij leerlingen niet is, is het ook wel logisch dat wij die vragen niet krijgen.” >>